

Bígl

Rošťák s milým výrazem a co o něm ještě nevíte

Veselý, přátelský a stále dobře naladěný pes, atraktivní svým vzhledem a zbarvením, milý a pozorný společník, atlet malé postavy, ale velký svou duší. Takto bychom mohli ve stručnosti charakterizovat plemeno bígl, jehož původ je zaznamenán již v roce 1066.

Původ zahalený tajemstvím

Původ bígla, nejmenšího smečkového honiče je jakoby obestřen tajemstvím. Pokud věříme historickým záznamům, je to vlastně vůbec nejstarší plemeno honičů. Že je bígl původní řecké plemeno, se domnívali autoři Bourdon a Dutheil, kteří tuto zmínku našli v zápiscích Xenophona v roce 43 př. n. l. Zde se psalo o malých strakatých honičích s libozvučným hlasem, kteří dokázali nahánět zajíce do lapacích sítí. Tito starší autoři také předpokládali, že odtud se chov malých smečkových psů dostal do Říma a posléze i do Anglie. Přestože o tom nemáme žádné důkazy, domnívají se tito autoři, že zde došlo postupně ke křížení těchto plemen s původními plemeny francouzskými.

Další informace nám podávají jiní autoři, kteří tvrdí, že psi podobní dnešním bíglům, byli do Anglie dovezeni přímo ze Skandinávie normanskými kupci. Zmiňují, že právě v roce 1066 se Seveřané objevili v Anglii se psy, které nazývali northenhoundi. Tvrdili, že jsou to potomci psů šlechtěných v Ardenách již od 7. století n. l. Zde také došlo ke křížení northenhoundů s plemeny podobnými dnešním greyhoundům, kteří měli dodat plemeni honičů správnou rychlost a vytrvalost.

K dalším předkům dnešních bíglů patřil také southernhound, vysoký statný pes, s volnou kůží a typickým zpěvavým hlasem. Tento ušlechtilý pes, pocházející ze slunné jižní Francie a Gaskoňska dal dalším potomkům velmi citlivý a jemný

nos. Historie předpokládá, že se tito velcí lovečtí psi dostali do Anglie během stoleté války v letech 1337 – 1453 spolu s bojujícími vojáky. Zde došlo pravděpodobně k dalšímu křížení s plemenem velkého bílého honiče nazývaným talbot. Vzniklé vytrvalé a houževnaté plemeno již můžeme považovat za předky dnešních bíglů.

Štvanice a rukavicový bígl

Celou pradávnu historii, která hovoří o honosné šlechtě, doprovázely okázalé lovy, kde nechyběly smečky pestrobarevných zpívajících psů. Tyto vzrušující štvanice byly nedílnou součástí života bohatých šlechticů a vizitkou každého boháče byla kvalitní smečka honičích psů. Měla obrovskou pre-

stíží cenu a představovala také postavení, symbol a majetnost jednotlivých šlechtických rodů.

Proto se také vine téměř nepřerušena nit chovu smečkových psů z období vlády králů Jindřicha VIII., Eduarda II. a panovnice Alžběty I. až po dnešní dny.

V dobových kronikách a archivech nacházíme zmínky o malých pestrobarevných psících, velice oblíbených královskou rodinou. Setkáváme se s výrazy zpívající psi, zřejmě pro svůj libozvučný hlas. Také výraz rukavicový bígl napovídá o jeho tehdejší velikosti. Jak jinak vysvětlit pojem naznačující, že se tito psi vešli do železných rukavic lovců. Zvláště mezi staršími křehkými dámami byly velice oblíbené smečky těchto malých psíků. Proslavil se zde chov trpasličích Alžbětiných nebo chcete-li Elizabetiných bíglů. Tito psíci byli velmi malí a na místo lovu se přepravovali v sedlových brašnách koní. Je škoda, že chov těchto sotva 20 cm měřících psíků zanikl a ztratili se tak nenávratně v šeru.

▲ Poněkud méně známá role bígla – canisterapeutický pes

Éra parforsních honů

Díky obrovské oblibě parforsních honů se tak rozšiřoval vlastní chov smečkových loveckých psů. Název parforsní se odvozuje z francouzského par force, což lze přeložit jako lov silou. Parforsní hony patří mezi jeden z nejstarších způsobů organizovaného lovu. Je to vlastně štvance pro potěšení horní vrstvy, vyšperkovaný způsob ukojení loveckého pudu, který vedl k uštívání zvěře únavou nebo k zadržení smečkou speciálně vycvičených psů.

Štvance s bígly se vyznačovaly pomalejším tempem a velkou hlasitostí a většinou byl kořistí zajíc či liška. Pomalé tempo slibovalo větší bezpečí, což umožňovalo také účast urozených dam a starších šlechticů.

Spolu se zánikem šlechty zanikala i poslulost parforsních honů. Z dostupných zdrojů se dovídáme, že v českých zemích tyto hony organizoval v letech 1866 kníže Thurn Taxis. Vývoj společnosti a úpadek aristokracie a rovněž zákaz štvanců způsobil konec parforsních lovů a s ním i zánik

mnoha plemen honičů. Štvance začaly postupně nahrazovat překážkové dostihy. Slávu těchto okázalých honů si dnes můžeme připomenout na překážkových dostizích typu steeplechase, které u nás započaly v Pardubicích 1874. Velká pardubická steeplechase je považována za nejtěžší překážkový závod kontinentu a slavnou éru nebezpečných štvanců připomíná dodnes. Proslulý Taxisův příkop známe určitě všichni.

Menší hony na zajíce však přetrvávaly, mnohdy se konaly i pěšky bez koní a vždy zde byla na výstředním místě preferována kvalitní smečka. Ta se musela vyznačovat hlasitostí, chutí pracovat, pospolitostí a vytrvalostí. Psi museli držet jednu stopu, a to i nataženou králičí kůží a vydržet pracovat společně ve smečce i více jak pět hodin.

Sto smeček

Beagle club v Anglii byl založen roku 1890 jako jeden z prvních klubů uznaných Kennel clubem. Dodnes se v Anglii chová zhruba sto organizovaných smeček bíglů a bígl jako takový je uznávaným loveckým psem. I v Americe získává bígl své příznivce. Zde se při lovech uplatňují trpasličí, nebo chcete-li králičí bíglové. V Americe je vůbec chov malých bíglů v oblibě dodnes a na tamních výstavách můžete ještě nyní vidět dva velikostní rázy.

Pokud tedy shrneme a roztřídíme všechny údaje, musíme dát zapravdu panu R. B. Leeovi, který roku 1893 řekl, že plemeno beagle má původ v Anglii, i když je poněkud zahalen rouškou tajemství.

Atraktivní pes, aneb jak vypadá správný bígl

Elegantní a líbivý psík s milým výrazem – to je charakteristika bígla. V podstatě se jedná o velmi jednoduchého psa kvadratické a velmi kompaktní stavby těla s krásnou hlavou, velkýma očima a veselým projevem. Celá staletí byl bígl šlechtěn, aby to byl zdravý, silný a neúnavný pes s vyrovnanou povahou, a v tom také spočívá jeho jednoduchá

Standard plemene

Redakce zatím nedodala

krása. Standard popisuje bígla jako pracovní plemeno a chovatelé od prvopočátku kladli důraz na vitalitu a zdraví. Vedli svůj chov pečlivě a s maximální odpovědností. Proto se dnešní bíglové velice podobají ideálu standardu. Je kladen důraz na účelnost stavby těla a pohybu, protože pouze pes s vynikající kosterní stavbou a správným osvalením, dokonalým pohybem a vyrovnanou povahou je zároveň také krásný.

K velké atraktivnosti patří i různorodé a pestré zbarvení bíglů. Standard povoluje všechny barvy uznávané pro honiče, s výjimkou játrové barvy. Špička ocasu je vždy bílá. Zajímavé je také zbarvení štěňat po narození. Trikolórní bíglové se rodí takřka černobílí. S postupem času se

vybarvují kraje ploten a hlava do hnědého odstínu. V dospělosti pak mají hnědou hlavu bez černých znaků, černá barva bývá častá na hřbetě ve formě pláště nebo ploten různých velikostí. Hnědá barva je obvyklá na plecích, kde lemují černou, na končetinách a ocasu. Bílá je zmiňovaná špička ocasu, spodní strana krku, břicha a končetin. Různobarevnost trikolorů je jedinečná. U silně pigmentovaných jedinců se mohou v bílé srsti nacházet hnědé a černé skvrnky, tzv. mottles. Místo černé barvy se může objevit i modré zbarvení, což je vlastně odstín šedé.

Dvoubarevní bíglové se zase rodí téměř bílí a různé odstíny od béžové až po hnědou s věkem přibývají. Proto také bývá

▼ Bígl je i dnes výborným loveckým psem

nelehké u štěňat určit stupeň zbarvení, které označujeme podle různé intenzity hnědého odstínu.

Barva bíglů se mění po celý život. Má na ni vliv jak věk, tak hormonální cyklus či výživa psa. Většinou však ustupuje černá barva, kterou nahrazuje hnědý odstín. Proto je škála zbarvení bíglů tak různorodá a neopakovatelná.

Jediné zbarvení, které standard nepřipouští, je játrová neboli liver. Tuto barvu můžeme přirovnat barvě vařených či syrových jater a to v různé intenzitě. Velmi často jsou takto zbarvení jedinci současně modroocí.

Skvělý lovecký pes

Pro svoji učenlivost a houževnatost je stále vyhledávanějším a kvalitním loveckým psem. To mohu potvrdit z vlastní myslivecké praxe. Je uznávaným a vytrvalým honičem na černou zvěř a vynikajícím barvářem na dosled spárkaté zvěře. Bíglové jsou však také dobrými přinašeči drobné zvěře, a pokud je potřeba, jdou směle i do vody. Ke své práci nepotřebuje smečku, jak se může někdo mylně domnívat. Je skvělým samostatným loveckým psem a pomocníkem s tolik potřebnou hlasitostí.

Veselý společník

Bígllové jsou velmi přátelští a mají silnou orientaci na sociální prostředí, což je dědicství smečkových psů. Velmi strádají, jsou-li sám. Jsou ideálními a veselými rodinnými společníky pro dospělé i děti, přivítají společnost dalšího psího či zvířecího kamaráda a jsou ochotni se zapojit do kdejaké čertoviny. Potřebují dostatek pohybu a navozené činnosti, při které jsou velmi vytrvalí. Jejich chuť k učení a zvědavost je veliká, avšak jejich výcvik vyžaduje absolutní důslednost a trpělivost. Bígllové jsou velice samostatní, a teprve důsledný výcvik je v dodržování povelů utvrdí. Jsou velice vnímaví a snadno a rychle se učí.

Jaký vlastně je a co se o něm traduje

O bíglech se traduje, že jsou neposlušní a neovladatelní. Ano, jsou to honiči s vrozenou chutí hledat zvěř. Jsou také značně samostatní, což někdy vyvolává dojem, že pes má větší potřebu dokončit právě započatou činnost, než nás uposlechnout. Avšak při správné výchově a zvládnutí základního povelu přivolání bez následného upoutání na vodítko, lze i tuto vlastnost podle potřeby redukovat. Správné vedení a dostatek záměrné činnosti dokáží z bígla učinit poslušného a výborně ovladatelného psa. Svědčí o tom vykonané zkoušky pro služební plemena, úspěchy na loveckých zkouškách

bez použití vodítka, účast bíglů na vrcholových závodech agility, tanci se psem, flybalu či frisbee. Zde všude pracuje bígl neupoutaný. Se svým psododem tu komunikuje pouze prostřednictvím povelů; a myslíte si, že by jejich majitelé riskovali ostudu, že jim pes prchne? Naopak sklízí úspěch a boří tak mýty o neposlušnosti tohoto plemene. Je to sportovec tělem i duší, a proto se také výborně hodí pro dogtreking a další podobné sporty.

Další často diskutovanou negativní vlastností bíglů je žravost. Mně to nepřipadá jako špatná vlastnost, nakoř se dá velice dobře zužitkovat právě u výcviku. Za pamlskek udělá bígl opravdu vše a cvičí s nadšením, že bude pochválen a odměněn. Ale aby se předešlo nadměrné váze, je nutno dávky krmení odměřovat a cokoliv k jídlu nenechávat bez dozoru. Této vlastnosti a výborného čichu využili i celníci a bígla najdeme v Austrálii na letištích jako služebního psa, vyhledávajícího potraviny v zavazadlech cestujících z jiných kontinentů. Rovněž v Americe je používán jako služební pes vyhledávající drogy, omamné látky a bomby.

▲ Na parkuru agility je bígl jako doma

Co ještě umí

Bíglové se dokáží plně zařadit do nové rodiny a respektují její hierarchii. Jako noví příchozí se dokážou přizpůsobit i zvířecím miláčkům jiného živočišného původu a jiným šelmám v novém domově a plně uznávají jejich místo v rodině. To je dar tohoto plemene. Dokáží s milovaným pánem prostonat jeho nemoc, přitisknutí na tělo a dávat tak najevo svoji lásku a oddanost. Přitom jeho kouzelný podmalovaný pohled hovoří o úžasné vazbě. Je vynikající canisterapeutický pes, který dokáže plně pochopit, co od něj potřebujeme. Při terapeutické práci má neuvěřitelnou schopnost pamatovat si, který klient má jaký problém, a podle toho k němu přistupuje. Bíglové milují společnost dětí a jsou k nim velice něžní. Jejich absolutní absence agresivity, výborná snášenlivost a nízký práh bolesti byl šlechtěn po staletí a jsou tak ideálními rodinnými psy. Kousavého či jinak povahově špatného bígla mezi chovnými jedinci těžko najdete. Právě tyto skvělé vlastnosti jej dávno předurčily také jako laboratorního psa. Tento smutný úděl mu zůstal až do dnešních dnů.

ELEKTRONICKÉ VÝCVIKOVÉ OBOJKY PRO PSY

- obojky pro domácí, kynologické či lovecké využití
- rychlý záruční i pozáruční servis
- špičková kvalita za bezkonkurenční ceny
- výroba v ČR
- dodání do 24 hodin
- 2 roky záruka

DOG
TRACE

VNT electronics s.r.o., Smetanovo nám. 104, 570 01 Ústí nad Labem
tel.: 731 441 541, e-mail: obdov@dogtrace.com

www.dogtrace.com

[18] Pes přítel člověka 4/2008

Typický pro bígla je i jeho hlas. Má zvláštní zastřený štěkot, poměrně silný až jódlující. Jeho zvučnost vyvolává dojem mnohem většího psa, než bígl je, ale těžko jej můžeme nazvat psem hlídacím. Bígl je ostražitý pes a každou neobvyklou taktu oznamuje. Je však velice přátelský a po zaštekání na cizího člověka se dokáže radovat z jeho společnosti a je ochoten se stát jeho partnerem do hry.

Současný chov bíglů u nás

Přestože bígl je jedním z nejstarších plemen vůbec, historie jeho chovu je u nás nedlouhá. Jeho chov je však díky nadšeným a ukázněným chovatelům na velmi vysoké úrovni, o čemž svědčí velmi časté exporty do zahraničí. Z původního Klubu chovatelů honičů se po rozdělení republiky vyčlenil Beagle Club. Ten založili příznivci tohoto plemene při příležitosti světové výstavy v Brně v roce 1990. Zakládajících členů bylo pár.

Podle dostupných informací bylo v loňském roce v České republice evidováno 332 chovných jedinců obou pohlaví. Narodilo se 82 vrhů, které čítaly 436 štěňat. Chovné podmínky jsou od 1. 1. 2008 rozšířené na 2 varianty. Stalo se tak na přání chovatelů z řad nemyslivců. První možnost je získání 4x ocenění výborná, z toho 1x na klubem pořádané výstavě. Po splnění těchto podmínek již pes nemusí skládat loveckou zkoušku. Druhá možnost uchovnění je získání 2x alespoň velmi dobrá, z toho 1x na klubem pořádané výstavě. Dále pes musí ještě složit jakoukoliv loveckou zkoušku v jakékoliv ceně. Splněním těchto podmínek se stává bígl chovným.

Celkově patří bígl mezi zdravá, nepřehleštěná plemena, velice málo zatížená genetickými i jinými zdravotními problémy.

Pokud zjistíte, v čem spočívá poslušnost a ovladatelnost bígla, chcete-li trávit víkendy v přírodě a denně absolvovat aktivní procházky, pokud si přejete okouzujícího přítele, který vám připraví často nečekaná překvapení, máte-li chuť si hrát a pochopit psí duši, poříďte si bígla! A věřte, že časem si určitě pořídíte dalšího.

Text: Lenka Frnčová

Další informace získáte v autorčině knize „Bígl“, vydané v nakladatelství DONA, na www.beagle-jackrussel.cz nebo na telefonu +420 723 71 71 88.

„Medvěd“ a dogtrekking

Dogtrekking je krásný a poměrně náročný sport vyžadující výbornou fyziku ze strany psa i psovoda. Závod spočívá v tom, že pes a jeho pán spolu absolvují mnohakilometrovou procházku nejčastěji horami, orientují se podle mapy a s sebou musí nést ještě povinnou výbavu. Na první pohled to vypadá romanticky, procházka krajinou, jen člověk a jeho pes... Po několika desítkách kilometrů už to ale taková idylka není, oba parťáci se musí spolehnout jeden na druhého, společně překonat krize, které dříve nebo později přijdou... Tráť se většinou dělí na takzvaný mid (kolem 40 až 50 km) a long (kolem 100 km), oba dva druhy tratí mají předem daný časový limit. Mezi účastníky dogtrekkingů jsou zřejmě nejvíce zastoupena severská plemena – sibiřský husky, aljašský malamut, samojed... Dogtrekkingu se věnuje i „medvěd“ Andry Věrky Olexové, které jsme položili několik otázek.

Mohla byste na úvod představit svého psa?

Můj pes se jmenuje Andry. Od útlého věku je hodně aktivní, vyžaduje spoustu pohybu a neustálou činnost.

Jak jste se dostala k dogtrekkingu?

Čistě náhodou. Dozvěděla jsem se od jednoho kamaráda, že existují závody, při kterých člověk chodí se psem po horách, musí nést povinnou výbavu a postarat se sám o sebe. Ta představa mě zpočátku dost děsila, ale zároveň lákala. Vlastně jsem vůbec netušila do čeho jdu.

Trénovala jste nějak sebe a psa před prvním dogtrekkingem?

Před prvním dogtrekkingem jsme vůbec netrénovali, přihlásili jsme se totiž na poslední chvíli. V dnešní době se už oba připravujeme, občas chodíme běhat, děláme dlouhé procházky a celodenní výlety. Fyziku musím hlídat hlavně kvůli Andrymu, přeci jen je to těžké plemeno a musím si být sto procentně jistá, že závod zvládne. Už vím, co všechno nás může potkat, ale každý závod je jiný, jiná trasa, jiné počasí...

Jaké má v tomto sportu novofundlandan výhody a nevýhody oproti jiným plemenům?

V dogtrekkingu má každé plemeno své výhody a nevýhody, ať už je to jezevčík nebo německá doga. K výhodám fundláka patří hlavně síla: když se nemůžu někam vyšplhat, Andry zatáhne a jsem nahoře. Pokud vytrvale táhne, jedete do kopce jako ve výtahu, je to paráda, člověk se méně unaví, je to obrovská podpora. Nevýhody jsou hlavně v tom, že Andry je taková malá cisterna, musím s sebou brát dost vody, která pochopitelně něco váží, také odpovídající množství granulí na dvě noci není nejlehčí. Fundláka musíte po cestě co nejčastěji chladit, jinak se lehce přehřeje, hlavně při teplotách nad 20 °C, takže Andryho pouštím do každého potoka a rybníka, který potkáme. Podstatnou nevýhodou je, že se na takhle velké plemeno špatně shání postroj a botičky.

Řekla bych však, že Andry není typický fundlák, má hodně vysportovanou atletickou postavu a obrovskou vytrvalost.

Většina fundláků má robustní postavy a jsou vychováváni spíše jako poklidní zahradní psi. Nemám nic proti zahradním fundlákům, jen tím myslím, že ne každý fundlák je vhodný na trek.

Jak se na „medvěda“ na startu koukají ostatní trekaři? Vedle o dost lehčích severských plemen musí působit docela exoticky...

Upřímně řečeno, kde exoticky nepůsobí? U ostatních trekařů vzbuzujeme úsměv, hlavně když nás vidí dohromady, já se svými 55 kily a přede mnou pes větší než já. Většina si nás pamatuje z prvních treků, kdy jsem chodila se svým prvním fundlákem Gordonem, ale stále vzbuzujeme obdiv, spousta lidí si Andryho fotí a ptá se, jak ho zastavuji, když jdeme z kopce...

se, že až po Andryho druhém roce, aby byl zaručen správný vývoj kostry, i když stoprocentní záruku nemáte u takhle velkého plemene nikdy. Andry však byl tak hyperaktivní, že jsme brzy začali trénovat a první trek v kategorii MID šel už v roce a půl. Náš skvělý veterinář MVDr. Radek Mašín samozřejmě neustále dohlížel na vývoj kostí a kloubů a doporučoval vhodné doplňky výživy a dávkování zátěže.

Věnuje se u nás dogtrekku ještě nějaký jiný novofundland'an?

Zatím o žádném nevím, dokonce jsem před časem poskytovala informace do nějakého časopisu na Slovensko s tím, že jsme v Čechách i na Slovensku prý s Andrym jediní. Třeba se to časem změní, ale jak už jsem říkala, fundlák není typický trekař.

Co je na tomto sportu nejtěžší?

Nejtěžší je asi překonat sám sebe, jelikož

v tomto sportu hraje obrovskou roli psychika. Pro každého závodníka bude nejtěžší něco jiného, vzdálenost, počasí, zabalení batohu. A pro psa? Pokud je dostatečně připraven, je to pro něho bezva procházka – tak to alespoň vnímá Andry.

Co byste na závěr poradila lidem, které to zaujalo a chtěli by se dogtrekku věnovat se svým psem?

Určitě nepodceňujte přípravu, trek, který měří 100 km, není procházka růžovým sadem. Spousta informací se dá najít na internetových stránkách www.dogtrekking.cz, je tam i kalendář akcí na letošní rok.

Vyprávění a rady se krásně poslouchají, ale chce to zabalit batoh a prostě to vyzkoušet: buď vás to chytne, nebo už nikdy nepřijedete.

Text: Renata Voldánová

Foto: Petr Fochler, Roman Baláž,

Jitka Kržová

Věnujete se ještě nějakému jinému druhu výcviku?

Ano. Výcviku vodní záchrany v Klubu pracovní a zábavné kynologie pod vedením skvělého cvičitele Pavla Bradáče.

Co považujete za svůj největší úspěch?

Každý úspěch je velký, ale ze sportovního hlediska určitě dokončenou etapu na letošním závodu Stezkou vlka, která byla obzvlášť náročná – dokončili jsme ji ve 2:15 ráno.

Jak jste si vybírala štěně? Věděla jste, že se s ním budete věnovat tomuto náročnému sportu?

Fundlák byl můj dlouholetý sen, který jsem si splnila před pěti lety s Gordonem. Ten však ve třech letech zemřel a týden po jeho smrti jsem si přivezla druhého fundláka Andryho. Jediná podmínka při výběru byla, aby měl bílou náprsenku. Věděla jsem, že trek určitě znovu zkusíme, ale zařekla jsem

